

Kinas store omstilling: Nu skal forbrugerne trække væksten

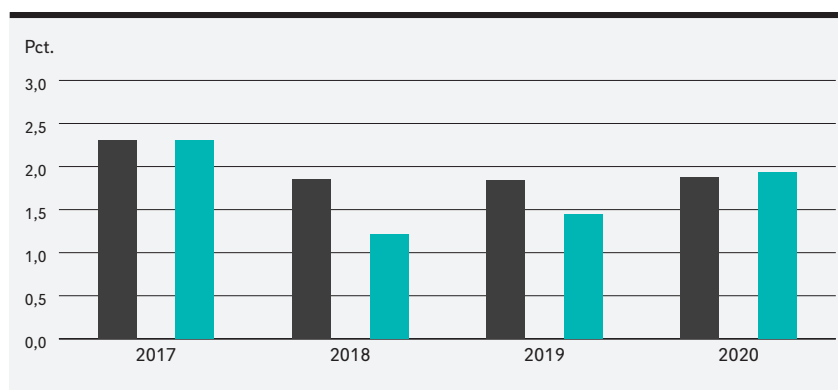
Kina er blevet en afgørende spiller i verdensøkonomien og for dansk eksport. Den kinesiske omstilling fra investeringer til forbrug giver nye danske eksportmuligheder. Stigende gæld kan få de kinesiske politikere til stramme kreditgivningen, hvilket vil føre til lavere vækst end ventet. Dette kan koste danske eksportvirksomheder og deres ansatte dyrt ifølge beregninger foretaget af DI på Oxford Economics Model.

Kinas økonomi er i de senere årtier braget derudaf med en sådan kraft, at Kina i dag er verdens næststørste økonomi kun overgået af USA.

Udviklingen har medført at Kinas økonomi har fået stadig større betydning for verden og for Danmark. Udsving i Kinas økonomi har nu ganske stor betydning for danske virksomheder og for deres ansatte. En betydelig

Lavere vækst i Kina har betydning for Danmark

Udvikling i dansk BNP, kædede 2010-priser

■ Ved ventet vækst i Kina på 6 pct.
■ Ved lavere vækst i Kina på 4,5-5 pct.

Kilde

Oxford Economics Global Model og DI-beregninger

vækstnedgang i Kina er en af de tre største negative risikofaktorer i global økonomi over de næste to år¹.

Væksten i kinesisk økonomi er fortsat drevet af en stor investeringsaktivitet, og den private gæld er stærkt stigende. For at sikre en mere holdbar vækstpolitik, kan de kinesiske politikere blive nødt til at bremse kreditvæksten. Det vil dæmpe investeringerne, men de bliver således nødt til at acceptere en lavere vækst.

Men hvad vil det egentlig betyde for dansk økonomi, hvis de nuværende kinesiske vækstrater tager et dyk sydpå? Det har Dansk Industri undersøgt med udgangspunkt i Oxford Economics Global Model, der kan afdække det komplicerede samspil i verdensøkonomien.

I beregningerne er det undersøgt, hvad betydningen vil være af, at væksten i Kina falder fra de ventede ca. 6 pct. til ca. 4½–5 pct. Altså et relativt stort fald i væksten – men vel at mærke fortsat en vækstrate, der ligger væsentligt over den, som vi kender herhjemme. Alligevel er betydningen for dansk økonomi og de danske virksomheder ganske stor.

| Kina har stor betydning for Danmark

Vækstnedgangen i Kina vil især medføre en svækkelse af dansk eksport, men der vil også være en betydelig nedgang i investeringerne i Danmark. Dette skyldes lavere vækst i verdensøkonomien og øget usikkerhed som også påvirker aktiviteten i Danmark. Beregningerne viser, at dansk økonomi vil vokse med knap 1 pct. mindre frem mod 2020, svarende til, at BNP i 2020 vil være ca. 20 mia. kr. lavere end ellers. Vækstnedgangen giver på kort sigt anledning til et jobtab på ca. 5.000 personer.

Den lavere vækst i Kina vil have konsekvenser for hele verdensøkonomien. Men særligt de råvareproducerende lande rammes hårdt, da den lavere efterspørgsel fra Kina vil reducere prisen på olie og andre råvarer.

| Lav vækst i Kina påvirker hele verden

Kina forventes som udgangspunkt, at opretholde en vækst på ca. seks pct. årligt i de kommende år. Ifølge Oxford Economics er der 10 pct. sandsynlighed for at den kinesiske regering strammer kreditgivningen og dermed bliver nødt til at slække på vækstambitionerne.

Betydning af lavere vækst i Kina

DI har lavet beregninger på Oxford Economics Global Model af konsekvenserne af en mere holdbar vækstpolitik i Kina. Beregningerne er foretaget ved at antage en strammere kreditpolitik, som bremser gældsudviklingen, hvilket vil føre til færre investeringer og lavere vækst både i Kina, verdensøkonomien og Danmark.

Ved at acceptere en vækstmålsætning på 4½–5 pct. årligt, bliver det muligt at stramme kreditgivningen op og bremse gældsudviklingen i Kina. Den

¹ Ifølge Oxford Economics risikoanalyse for 3. kvartal 2017 angiver 58 procent af de adspurgte "en betydelig vækstnedgang i Kina" som en af de tre største negative risikofaktorer i global økonomi over de næste to år. 18 procent har en betydelig vækstnedgang i Kina som den absolut største risikofaktor over de kommende to år. Kilde: Oxford Economics Global Risk Survey: Q3 2017

strammere kreditgivning gør det sværere at skaffe kapital til projekter med lav profitabilitet.

Lavere vækst i Kina via opstramning af kreditgivning

Realvækst i kinesisk BNP

Forventet vækst i Kina
Lavere vækst i Kina gennem strammere kreditgivning

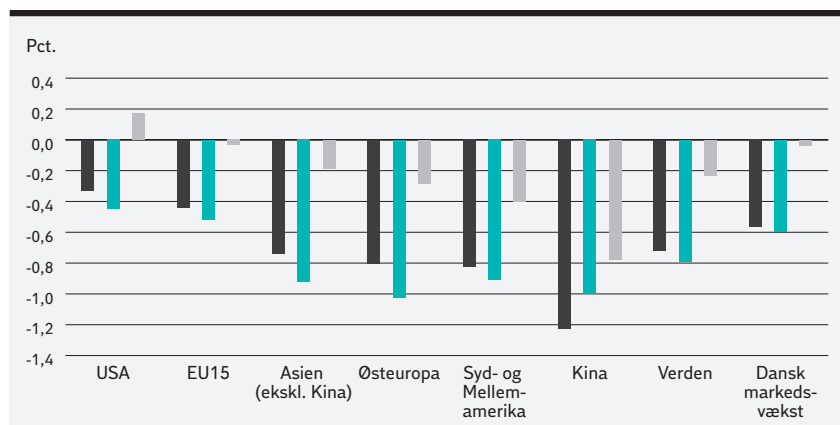
Kilde
Oxford Economics Global Model

Som følge af lavere investeringsaktivitet reduceres væksten i Kina med 1,2 pct. i 2018, 1,0 pct. i 2019 og 0,8 pct. i 2019. Som verdens næststørste økonomi har dette også betydelige effekter på resten af verdensøkonomien. Væksten i verdensøkonomien reduceres med næsten 0,8 pct. i både 2018 og 2019. De afsmittende væksteffekter er størst på landene i Asien, Sydamerika og Østeuropa. Vesteuropa og USA påvirkes i mindre grad, som følge af mindre eksport til Kina.

De råvareproducerende lande rammes hårdere af en vækstnedgang i Kina, da dette vil føre til mindre efterspørgsel og lavere priser på råvarer. Med lavere efterspørgsel fra Kina vil olieprisen over de næste tre år ligge 17–20 dollars under det forventede niveau, og det samlede råvareprisindeks vil falde med 7–8 pct.

Effekter på verdensøkonomien af lavere vækst i Kina

Ændring i realvækst i BNP, pct.

2020
2019
2018

Kilde
Oxford Economics Global Model og DI-beregninger

De store danske eksportmarkeder i Europa påvirkes ikke lige så hårdt af nedgangen i væksten i Kina. Den samlede danske eksportmarkedsvækst bliver reduceret med ca. 0,6 pct. i 2018 og 2019. Dansk eksport bliver således markant hårdere ramt, end hvis effekten blot var isoleret til det kinesiske marked.

Vækstnedgangen i Kina vil især medføre en svækkelse af dansk eksport, men der vil også være en betydelig nedgang i investeringerne. Privatforbruget svækkes af den lavere aktivitet i dansk økonomi, men den samlede effekt dæmpes af de lavere råvarepriser, som giver forbrugerne øget købekraft. Beregningerne viser, at væksten i Danmark reduceres med 0,6 pct. i 2018 og 0,4 pct. i 2019. Samtidig giver det isoleret set anledning til et jobtab på ca. 5.000 personer frem mod 2019.

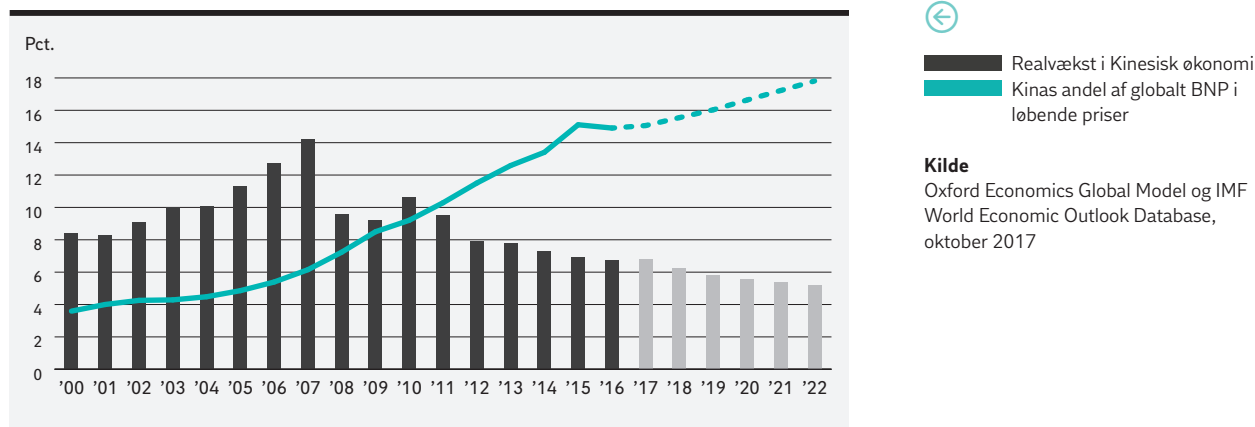
Lav vækst i Kina = mindre vækst i dansk eksport

Kina er blevet en økonomisk stormagt

Kina har vokset sig til en stor spiller på den verdensøkonomiske scene. Kinesisk økonomi udgjorde således blot 3½ pct. af den samlede verdensøkonomi i 2000, men siden årtusindeskiftet er deres andel vokset til nu 15 pct. af den samlede verdensøkonomi.

Kina har stigende betydning for verdensøkonomien

Realvækst i kinesisk økonomi og Kinas andel af globalt BNP

Realvækst i Kinesisk økonomi
Kinas andel af globalt BNP i løbende priser

Kilde

Oxford Economics Global Model og IMF World Economic Outlook Database, oktober 2017

Kina er i dag verdens næststørste økonomi, kun overgået af USA². Selvom væksten i Kina har været nedadgående siden finanskrisen, så er væksten fortsat høj, og de vokser stadig betydeligt hurtigere end den samlede verdensøkonomi.

Kinesisk økonomi er blevet firedoblet i størrelse siden år 2000, og derfor fastholder kineserne et ligeså stort vækstbidrag til verdensøkonomien på trods af, at væksten er faldet fra 10–14 pct. årligt til nu ca. 6½ pct.

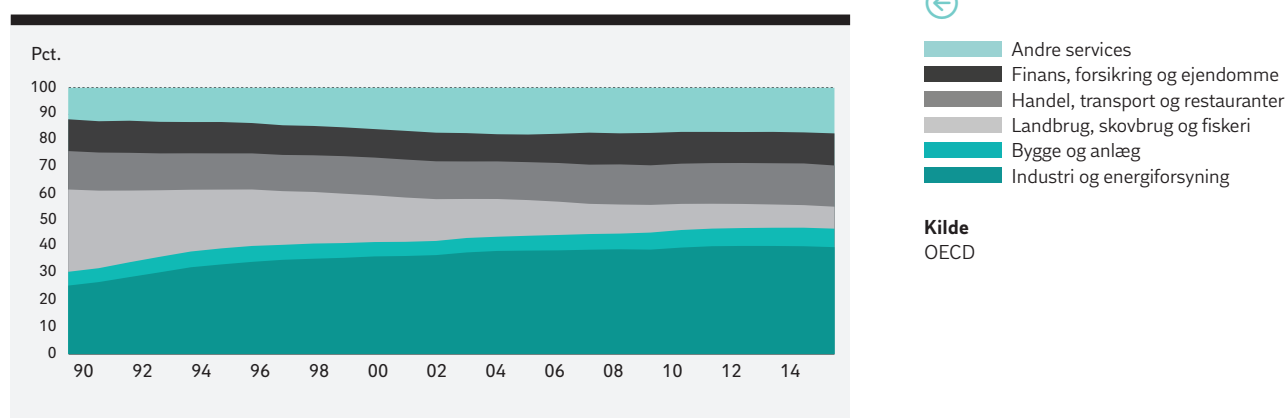
² Tages der højde for forskelle i produktionsomkostninger og prisniveauer, så overhalede kinesisk økonomi amerikanerne allerede i 2014.

Kina har indtaget rollen som verdens fabriksdal

De seneste 25 års udvikling i kinesisk økonomi har især været båret af den kinesiske fremstillingsindustri, som er vokset betydeligt hurtigere end resten af økonomien.

Industrien er meget afgørende for kinesisk økonomi

Branchers andel af værditilvækst, faste priser

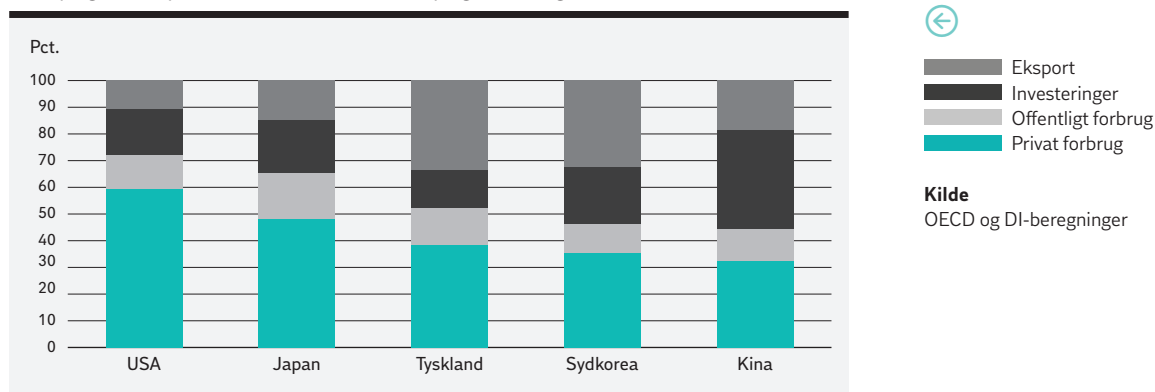

Fremstillingsindustrien er fortsat den klart største sektor i Kina, men billedet er ved at ændre sig, og servicesektoren har i de seneste år haft en større vækst end fremstillingsindustrien.

Væksten i servicesektoren er især båret af øget efterspørgsel fra de kinesiske forbrugere. Investeringer og eksport udgør dog fortsat over halvdelen af den samlede efterspørgsel i Kina.

Investeringer er afgørende for kinesisk økonomi

Efterspørgselskomponenter andel af samlet efterspørgsel i udvalgte økonomier, 2015

Sammenlignet med andre store økonomier, så spiller investeringerne en langt større rolle i Kina. I Tyskland og Sydkorea er det især eksporten, der

driver efterspørgslen, mens det i Japan og især USA i udpræget grad er forbrugere, der svinger den økonomiske taktstok.

Investeringsdrevet vækst

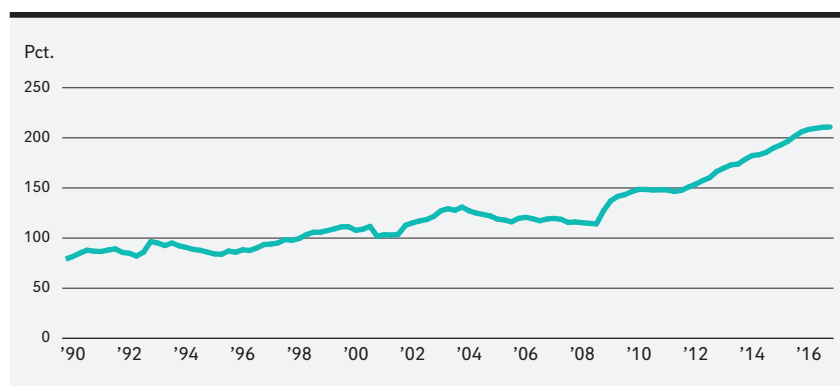
Kina har haft en meget ambitiøs vækststrategi, og det har krævet massive investeringer. Ny infrastruktur, boliger og fabrikker er skudt op, og investeringerne har været en stor drivkraft bag væksten i Kina.

Investeringerne er fortsat den største drivkraft i kinesisk økonomi, men det bliver sværere og sværere at finde lige så gode investeringer, og derfor bliver det vanskeligt for kineserne at fortsætte med at øge investeringerne. Hertil kommer, at de seneste års massive investeringsaktivitet i Kina har medført en stigende gældsætning. Siden 2008 er den private gæld i Kina mere end fordoblet fra knap 100 til mere end 200 pct. af bruttonationalproduktet (BNP).

Investeringer har drevet væksten i Kina

Kineserne bliver mere og mere forgældede

Udlån til privat sektor i pct. af BNP

Kilde
Macrobond

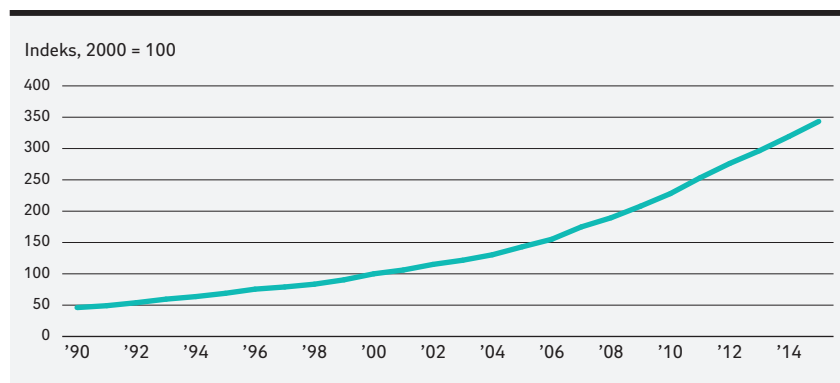
Kineserne kan ikke opretholde høj vækst ved at blive ved med at øge investeringerne. For at sikre en mere stabil vækstbane er det vigtigt for kinesisk økonomi, at andre dele af økonomien kan tage over og drive væksten.

De kinesiske forbrugere spiller en stigende rolle

Kina er i gang med en transformation, hvor det i stigende grad er de kinesiske forbrugere, der er den økonomiske drivkraft. I takt med det stigende velstandsniveau får de kinesiske forbrugere større og større betydning for væksten. Forbruget i byerne er ca. tre gange så stort som i landområderne.

Kineserne forbrug stiger med ekspresfart

Privat forbrug per indbygger, opgjort i faste priser

Kilde
Macrobond

Kinesernes privatforbrug er steget med næsten 250 pct. siden årtusindeskiftet. Til sammenligning er den gennemsnitlige danskers privatforbrug steget med lidt over 13 pct., mens amerikanerne har øget forbruget med 23 pct. Alene over det seneste år er det kinesiske detailsalg steget med 10 pct. Forbrugertilliden ligger aktuelt på det højeste niveau siden 2008, hvilket giver klare forventninger om fremgang i forbruget i de kommende år.

Privatforbrug er steget 250 pct. siden 2000

Kineserne kommer mange varer i kurven

Detailsalg fordelt på produktgrupper

	Andel af detailsalg	Vækst over det seneste år, pct.
Biler	29,6	9,6
Føde- og drikkevarer og tobak	15,4	10,1
Brændsel mv	13,7	7,3
Beklædning og fodtøj	10,1	5,7
Husholdningsapparater, tv mv.	6,8	11,5
Medicin	6,4	14,1
Dagligsvarer	3,9	6,0
Kommunikationsudstyr	2,9	13,9
Bygnings- og dekorationsmaterialer	2,5	5,2
Kontorartikler	2,5	11,1
Møbler	2,1	10,6
Smykker	2,0	2,9
Kosmetik	1,6	13,7
Sportsudstyr	0,5	22,7
Samlet detailsalg	100,0	10,1

Anm:

Væksten er opgjort som de seneste 6 måneder i fht. de samme måneder året før. Andelen af beregnet som andel af samlet detailsalg fra august 2016 til august 2017.

Kilde
Macrobond

Der er fremgang i salget af alle produktgrupper, hvilket vidner om, at kineserne er blevet nogle mere moderne forbrugere, som bruger penge på mere end blot en husholdnings basisvarer som mad og opvarmning.

Den gennemsnitlige kineser har siden årtusindeskiftet oplevet en næsten firedobling af velstanden. Og med næsten 1,4 mia. indbyggere er Kina et meget interessant marked for virksomhederne. Ser man alene på de 20 pct. rigeste kinesere, som udgør 275 millioner mennesker, så har de i gennemsnit en købekraft på niveau med de sydeuropæiske lande³.

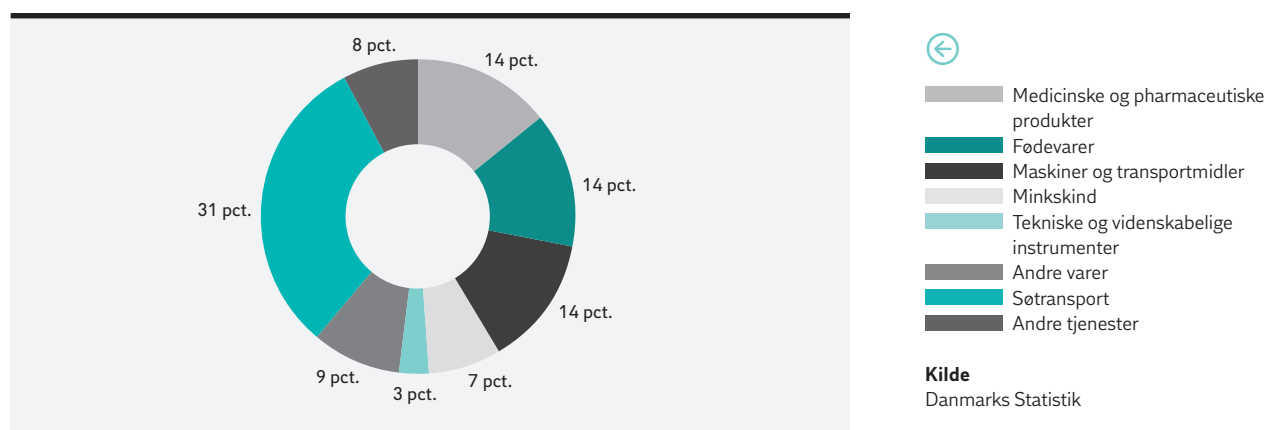
Omstillingen over mod en mere forbrugsdrevet økonomi åbner nye eksportmuligheder i Kina, særligt for virksomheder der producerer varer målrettet til de private forbrugere.

Dansk eksport til Kina

Danske virksomheder eksporterede sidste år for næsten 60 mia. kr. til Kina (inkl. Hongkong). Siden 2005 er andelen af dansk eksport, der sælges på det kinesiske marked steget fra 2,8 pct. til nu 5,2 pct., hvilket gør Kina til vores sjette største eksportmarked. Kineserne har dermed overhalet Frankrig, Holland, Italien og Finland i det danske eksporthieraki. Fortsætter de seneste års tendenser, vil de i løbet af de næste 4–5 år også kunne passere Norge og Storbritannien på listen over Danmarks største eksportmarkeder.

| Danmark eksporterer 60 mia. kr. til Kina

Fordeling af dansk eksport til Kina og HongKong, 2016

Vareeksporten tegner sig for 60 pct. af dansk eksport til Kina. Medicin, kød, maskiner og minkskind er blandt de varer, vi sælger mest af til Kina.

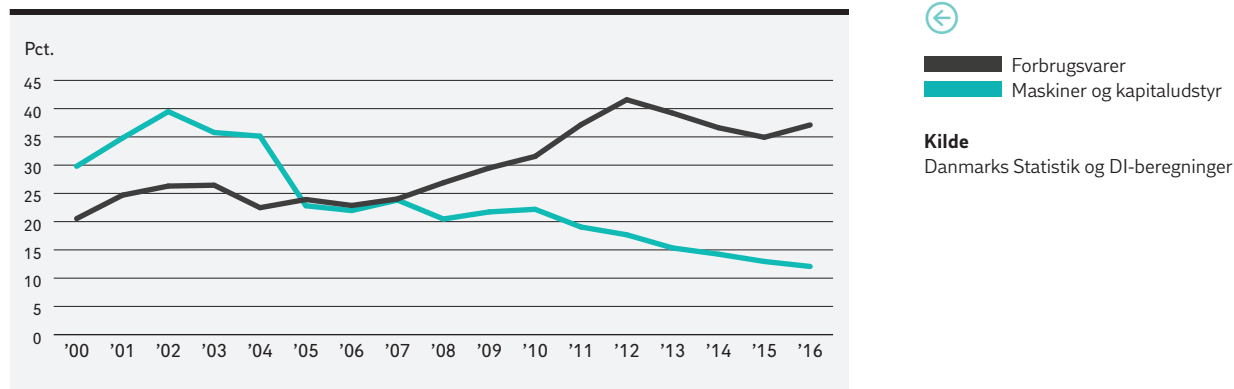
Omstillingen over mod en mere forbrugsdrevet vækst kan også ses i dansk eksport. For 10–15 år siden var maskiner og kapitaludstyr de mest eksporterede produkter til Kina. Men i de seneste 5–10 år har salget af forbrugsvarer fyldt mest i vores eksport til Kina.

| Flere forbrugsgoder til Kina

³ DI Indsigt "VM i vækst: Her er fremtidens vindere", maj 2017

Dansk eksport af forbrugsvarer og kapitaludstyr til Kina

Andel af vareeksport i løbende priser

■ Forbrugsvarer
■ Maskiner og kapitaludstyr

Kilde

Danmarks Statistik og DI-beregninger

Danske virksomheders salg til det kinesiske marked er større end de officielle eksporttal viser. Tallene inkluderer ikke produkter, der bliver produceret og solgt i Kina⁴. Danske virksomheder har næsten 700 datterselskaber i Kina og Hongkong, og disse beskæftiger tilsammen 108.000 medarbejdere. Dermed er Kina (inkl. Hongkong) det land i verden, hvor danske virksomheder beskæftiger flest medarbejdere.

Udviklingen i kinesisk økonomi har således langt større betydning for danske virksomheder og de danske forbrugere, end de officielle eksporttal indikerer. Dels producerer virksomhederne mange varer lokalt i Kina. Men endnu vigtigere så har Kina, som verdens næststørste økonomi, også betydning for væksten og efterspørgslen på vores øvrige eksportmarkeder og som også har stor indflydelse på vækst- og forbrugsmulighederne i Danmark. Oxford Economics Global Model indregner de samlede effekter på dansk økonomi.

⁴ Danske underleverancer til fx tyske virksomheder som eksporterer til Kina optræder heller ikke som eksport til Kina i den danske eksportstatistik.

SAMFUND, VIDEN OG HOLDNINGER

Dansk erhvervsliv er en vigtig del af det danske samfund. Politikere, organisationer og befolkningen forventer, at virksomhederne bidrager til en bæredygtig udvikling af Danmark som velfærdssamfund. Derfor prioriterer DI dialog med alle interesserede om rammerne for erhvervslivets bidrag til vækst og velstand.

Vær med i debatten på **dibusiness.dk**